

A könyv anyaga az irodalom teljesebb megértéséhez és népszerűségéhez járul hozzá. Régi hiányt pótol a kiváló irodalomtudós, Pomogáts Béla könyve. Szöveggyűjteménye itt újszerűen világít arra, hogy a magyar kultúrának, irodalomnak ugyan vannak táji-regionális hagyományai, de ez a kultúra ugyanakkor egységes, egész: egy nemzet, a magyarság hagyományait és lelkiségét tükrözi. Létre jött irodalmunk „trianoni” rendszere. Az anyaországi irodalom mellett – az első és a második világháborút lezáró „békeszerződések” kényszerű következményeként a szomszédos országokban magyar nemzeti kisebbségek élnek, és ezek nemzeti identitásuk fenntartásáért – létre hozták saját irodalmukat. Az emigrációs irodalom – a nyugat-európai és tengerentúli magyar írók – is a magyar nemzet tagjának tudja magát. A magyar kisebbségi irodalmak, s a nyugati magyar irodalom műhelyei is mindig igyekeznek szorosan együtt dolgozni az „anyaország” irodalmával. Ezért nemzeti irodalmunkat egymással összefüggésben kell tárgyalnunk.

LILIUM AURUM Kiadó, Dunaszerdahely, 2008.

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA

főiskolai tanár

Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola

Debrecen

Dr. Bábosik István szerk.: Az iskola optimalizálása – a struktúra változtatása nélkül Valóság – térkép – 4.

A kötet tizenkét hazai és négy külföldi szerző tanulmányán keresztül mutatja be az iskola (lényegében minden képzési szint) optimalizálásának, hatékony működésének legfontosabb pedagógiai feltételeit.

Ezek között a feltételek között elemzésre kerülnek a nemzetközileg elterjedt, elismert iskolamodellek eredményesnek bizonyult személyiségfejlesztő eljárásai, a pedagógusok felkészítése ezeknek az eljárásoknak az alkalmazására, továbbá a tehetséggondozás és a felzárkóztatás kérdései.

Ugyancsak elemzés tárgya az iskola cél- és feladatrendszerének összehangolása a modern társadalom és gazdaság elvárásaival, s ezzel együtt a tanulók szociális életképességének megalapozását szolgáló teendők és eljárások együttese, közelebbről a munka világára, az élet-hosszig tartó tanulásra és az egészséges életmódra történő felkészítés folyamata.

A pedagógusok egyes része azt igényli, hogy ne változtassanak az oktatási rendszeren, inkább minden feltételt teremtsenek meg a tanulók fejlesztéséért. A kötet címe ennek az elvárásnak való megfelelés igényével született. A Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület a Valóság – térkép sorozata 4. köteteként a legnagyobb értékteremtő rendszer, az iskola – struktúraváltás nélküli optimalizálásának – tudományos lehetőségeit villantja fel.

A tanulmányok a lehetőségek jelzését nem az iskolai előmenetel hagyományos személyiségvonásaihoz, hanem az életben való beszélés képességeihez kötik, s az oktatásban és a módosuló pedagógusszerepben elvárható tendenciákat s ezek megvalósíthatóságának valószínűségét körvonalazzák. E sokszerzős kötet minden részletében perspektívát adó töke jelenik meg, akár a pedagógiáról, a kompetenciáról, tehetséggondozásról vagy a tanárképzésről van is szó.

E kötet pregnánsan jelzi a pedagógusok nemzeti értékteremtő erejét, a hatalomhoz, az oktatásirányításhoz köthető elvárásait és azon struktúrákat, mechanizmusokat, tartalmakat, amelyekkel az egészséges önjárási készségeket gyűjtögető tanulók szociális életképességeit megalapozhatjuk, felkészítve őket az élethosszig tartó tanulásra.

A PEM a 4. kötet közrebocsátásával vitát kíván inspirálni, tudományos háttérrel kíván felvillantani az oktatásirányítás terveihez, lehetőségeihez, s hozzá akar járulni a személyiség-központú iskolairányítás, tanári tevékenység megvalósíthatóságához, a tanulói önfejlesztési alapokat megadó optimális iskolamodell gyakorlati megteremtéséhez.

A téma kifejtéséhez a következő tanulmányokat olvashatjuk: Az iskola optimalizálásának feltételei (Bábosik István), Az iskola optimalizálása a struktúra módosítása nélkül (Bábosik István), Dilemmák az alapfokú iskolával kapcsolatban – az iskolafejlesztés lehetséges útjai és akadályai (Richard Olecharuski–Marianna Wilhelm), Az iskola jelene és lehetséges jövőképe – az optimális iskola főbb jellemzői (Edward Johannes Brunner–Martin Schuster), Szülők elvárásai az iskolával szemben (Hunyadi Györgyné).

Kitüntetett helyet kap a pedagógusok szerepe az iskola optimalizálásában: Értékpedagógia és a mai nevelésvalóság (Schaffhauser Franz), Neveléssel kapcsolatos nézetek – fejlesztendő kompetenciák (Lénárd Sándor), Pedagógusok számára irányuló vélekedési nézetei és azok befolyásolási lehetőségei (Réthy Endréné), Tanár-továbbképzési modellek, mint a fejlesztési lehetőségek elméleti keretei (Ollé János–Perjés István).

A tanulók szociális életképességének megalapozását segítik azok a tanulmányok, amelyek rávilágítanak a kérdés főbb összetevőire. Így: A tehetség perspektívái (Rancz István), Az iskola optimalizálása a leszakadó rétegek számára a struktúra változtatása nélkül (Torgyik Judit), Egy feladatcentrikus iskolamodell személyiségfejlesztő hatásrendszere (Bábosik István).

Lényeges kérdéskör a felkészítés a munka világára és az élethosszig tartó tanulásra: Az optimális iskolamodell és a szakképzési funkciók a munka világa szempontjából (Benedek András), Felkészülés a munka világára – változtatási kényszerek és lehetőségek a szakképzés megalapozása érdekében (Bábosik Zoltán).

Pedagógiai munkánk jelentős részét képezi a felkészítés az egészséges életmódra: Az egészségre és az egészséges életmódra nevelés az iskolában (M. Nádasi Mária), Testnevelés és sport az EU tükrében (Andrásné Dr. Teleki Judit).

Az Európai Unió közoktatáspolitikai, gazdaságpolitikai, valamint társadalmi-gazdasági praxisa jól kirajzolják azokat a humán sajátosságokat, amelyek fejlesztését az iskolának célul kell kitűznie, kiemelt feladatként kell kezelnie.

